

*Att vara barn och förälder på
Barnhjärtcentrum*

Regiondagarna i Barnkardiologi
2010

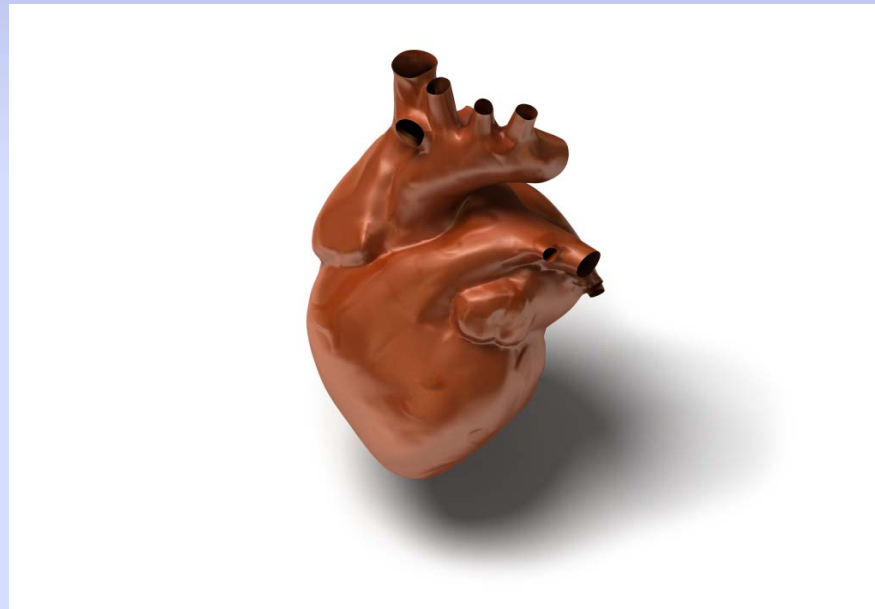
Kati Falk, leg psykolog

*Att få diagnostiserat ett hjärtfel
är det en traumatisk livshändelse*

- för barnet?

- för föräldrarna?

Den krossade Illusionen om osårbarhet

Att lära sig leva med risk för:

- **försämring**
- **biverkningar**
- **bestående men**
- **förtida död**

Studier angående föräldrars reaktioner på sitt barns sjukdom visar:

- Att de flesta (90%) uppvisar akuta stress reaktioner
- Att dessa avklingar för många
- Att mellan 12-27% uppfyller kriterierna för PTSD även flera år senare
- Föräldrars stressnivåer påverkar barnets eget stresshanteringsystem – främst under barnets första levnadsår.

Föräldern har ett tufft arbete att göra - också ur psykologens perspektiv

Att reparera/förändra

- sin "världsbild"
- sin föräldraroll
- den "inre bilden" av barnet

Föräldrar har förmåga att göra detta på flera olika sätt - bättre och sämre

Fallgropar i föräldraskap till ett sjukt barn

- **Förälderns upplevelse av barnets sårbarhet –
extremt överbeskydd**
- **Föräldra-stress:** osäkerhet, skuld, skam, otillräcklighet, nedstämdhet, irritabilitet, hjälplöshet -
bristande lyhördhet

Traumatiserade föräldrar kan möta sina barn:

inkongruent/inadekvat

- sjukt/friskt – skapar förvirring

Barnets känslsignaler kan väcka:

- överdriven oro/ stress,
- undvikande

Stör formandet av Anknytningen

Föräldrarnas lösta/olösta trauma i samband med barnets sjukdomsdiagnos:

Pianta&Marvin 1996

”Reaction to Diagnosis Interview”

1. Traumat är löst när föräldern :

- tar till sig barnets diagnos
- ser det friska bortom diagnosen
- kan beskriva den egna förändringen i tankar/känslor kring diagnosen och barnet
- har en realistisk uppfattning om barnets inskränkningar och framtid
- har slutat söka svar på frågan: varför?

2. Traumat kvarstår – föräldrarna är:

- neutrala – känslomässigt undvikande
”Allt är väl okey”
- känslomässigt översköjda oro/ångest
- fångade i ilskan över det som hänt
”Varför och vems är felet?”
- nedstämda
- kraftfullt förnekande (friskt/sjukt)
- förvirrade, dåligt sammanhållna.

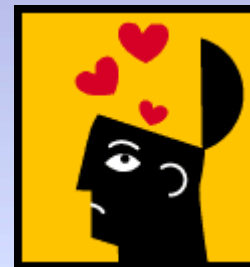
*Tiden läker **inte** alla sår*

- Det olösta traumat försvårar föräldrarnas förutsättningar att utveckla ett gott föräldraskap till barnet
- Föräldratraumats lösning är ej främst relaterat till allvaret i barnets sjukdom men till:
tidigare svåra livshändelser, föräldrastress, socioekonomisk bakgrund

Dessutom: Ju sjukare barn desto angelägnare med en välfungerande förälder!

Vad kan göras: Anpassa insatserna

Föräldrarna kan behöva hjälp att öppna upp för traumat och bearbeta

Andra behöver hjälp att öppna upp för
barnet

